

Мотивація дотримання релігійних обрядів в юнацькому та зрілому віці // Психологічні дослідження: наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету. Випуск 9. / За ред. Л. П. Журавльової, В. О. Климчука, Ю. Ю. Дем'янчук. – Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2017. – С. 51-53.

МОТИВАЦІЯ ДОТРИМАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОБРЯДІВ В ЮНАЦЬКОМУ ТА ЗРІЛОМУ ВІЦІ

**Богдана Зарицька,
Каріна Котлярська**
студентки 4 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат філософських наук,
доцент **Г.В. Пирог**

Релігійні свята і обряди – важлива складова релігійного культу, спосіб інтелектуального та емоційно-психологічного впливу на віруючих, засіб формування релігійних стереотипів у їхній свідомості й поведінці [1]. З первісних часів обряди та звичаї мали для людей чудодійну силу та надавали впевненості у завтрашньому дні. В умовах історичного розвитку релігійні, зокрема християнські, обряди набули свого поширення та диференціації [3].

-51-

Серед найбільш значимих християнських обрядів виокремлюють соборування, сповідь, причастя, миропомазання, богослужіння, шлюб. Кожен з них несе для віруючих сакральність, глибокий сенс та емоційне піднесення [2]. Віра в цілющу силу та прямий контакт з Богом дає можливість людині відчувати духовну підтримку та умиротворення, що є досить важливим для збереження гармонії в собі та в взаємодії з іншими [4]. Варто зазначити, що дотримання релігійних обрядів залежить від типу релігійної орієнтації людини, яка включає мотивацію та інтерес до церемонії таїнства.

Метою нашого дослідження є порівняльний аналіз мотивації дотримання релігійних обрядів у віруючих юнацького та зрілого віку. Для її досягнення було проведено пілотажне емпіричне дослідження з використанням методики Г. Олпорта, Д. Росса «Шкала релігійної орієнтації» та методу інтерв'ю. Інтерв'ю включало 8 питань, спрямованих на визначення того, чому досліджувані дотримуються релігійних обрядів. Вибірку склали 10 осіб юнацького віку (19-23 роки) та 10 осіб зрілого віку (35 – 40 років).

Результати дослідження за методикою Г. Олпорта, Д. Росса «Шкала релігійної орієнтації» відображено в таблиці 1.

Таблиця 1

Релігійна орієнтація осіб юнацького та зрілого віку

Групи досліджуваних	Середній показник кількості балів за шкалами	
	Зовнішня релігійна орієнтація	Внутрішня релігійна орієнтація
Юнацького віку (19-23 роки)	31	24
Зрілого віку (35-40 років)	36	22

Отримані результати доводять, що досліджувані віком 19-23 років мають домінуючий зовнішній тип релігійної орієнтації. Це зумовлює нерегулярні відвідування церкви, храмів та інших святих місць, потребу у спілкуванні з сім'єю, а не лише у духовному зціленні. Проведене інтерв'ю з групою досліджуваних юнацького віку показало, що основними мотивами дотримання релігійних обрядів є сімейні традиції, можливість відчути єдність та цілісність з близькими, яскраві емоції та відчуття піднесеності. Дотримання релігійних обрядів для них асоціюється зі святом, урізноманітнює та нівелює відчуття буденності.

Досліджувані віком 35-40 років також мають зовнішній тип релігійної орієнтації, для них актуальні потреба в захисті від навколишнього світу, дотримання релігійних обрядів з метою ізоляції від деструктивного впливу соціального оточення та отримання можливості більше часу проводити з родиною. Під час інтерв'ю

-52-

досліджувані зрілого віку стверджували, що інтерес дотримання релігійних обрядів полягає у духовному зростанні, умиротворенні, шанобливому ставленні до предків та поваги до релігійних цінностей. Крім того, обізнаність та поінформованість в основах християнської етики дає можливість оперувати та користуватися деякими релігійними поняттями у реальному житті.

Отже, результати дослідження демонструють, що досліджувані юнацького та зрілого віку мають домінуючий зовнішній тип релігійної орієнтації. Мотивація дотримання релігійних обрядів пов'язана з потребами в захисті та частішому спілкуванні з родиною, з повагою до традицій і дотриманням християнської етики. Проте, досліджувані віком 35-40 років мали інтерес до духовного зростання та відчували потребу у саморефлексії та прощенні за скоєні гріхи, що свідчить про вищий прояв мотивації дотримання релігійних обрядів, ніж у досліджуваних віком 19-23 роки.

Список використаних джерел

1. Гаєвська Т.І. Обряд як соціокультурний феномен // Питання культурології: Збірник наукових статей. Вип. 20 / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2004. – С. 26-30.
2. Климець Ю.Д. Купальська обрядовість на Україні. – К.: "Наукова думка", 1992. – 221 с.
3. Пирог А. Трансформации христианских ценностей в современном украинском обществе / А. Пирог // Горизонты образования. - Севастополь, 2004. - №1. – С. 105-110.
4. Пирог Г. Психологічні аспекти функціонування релігійних цінностей (християнський аспект) / Г. Пирог // Українське релігієзнавство : Бюлетень Української Асоціації релігієзнавців і Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Київ, 2006. – Вип. 39. – С. 93-102.